

D Ž E Z A B E L

Prča: Džo Moler

Kad god bih prolazio tim krajem grada, zas-
tao bih pored kafane "Tri gavrana" i zagledao
se u polumrak, piljeći kroz zatvorena vrata.
Kafana je već godinu dana zatvorena, a zgrada
obeležena crvenim "X", znakom za rušenje. Još
uvek su unutra šank, stolice, neke flaše, okačene
i okrenute nadole, stolovi bez čaršafa i pokoja
stolica. Stajao bih tako i gledao dugo, a neki od
prolaznika dobacio bi mi da je kafana zatvore-
na za sva vremena i da je zgrada spremna za
rušenje.

"Znam, znam, samo gledam, samo gledam
unutra", objašnjavao sam jednom starcu koji
nije imao šta da radi počinjao je razgovor sa
mnom.

"Šta tu, do vraga, ima da se gleda?"

Htedoh da ga oteram u majčinu i opsujem
mu, onako uzgred, još nešto, ali dedica mi se
učini simpatičnim i ja zapodenuh razgovor.

"Kako – šta tu ima da se gleda? Postoji još
uvek šank, visoke stolice, a i flaše sa pićem nisu
sve prazne. Mogla bi koja i da posluži žednom
prolazniku bez kinte u džepu."

"Vrata su otvorena, čoveče, danas dolazi
neki Kinez da pokupi inventar i već sutra biće
sve prazno i spremno za veliki bager "destro-
jer", koji će polako oboriti ovu zgradu, kao
testera trulo drvo."

Otvorismo vrata i udosmo unutra. Neka
flaša sa pićem bila je na šanku, i ja nadoh dve
čauše, oprah ih i, gledajući starca, upitah:
"Žedni?"

"Da", reče on, ja tek tada primetih da ima
zelene pantalone i baburast nos, pun isprskanih
kapilara.

Do vraga, ovaj Irac je ovde izgleda svraćao
s 'vremena na vreme i pijuckao preostalo piće,
a možda je i obio glavna vrata. Zgrada je inače
za rušenje i niko nije obraćao pažnju na bar,
koji je još uvek imao nešto od inventara i po
koju polupraznu flašu, ali očigledno da smo
dedica i ja bili dobri poznavaoi tekućine i po
mirisu tačno znali da se niko nije popišao u
njih, niti ubacio neki otrov.

"Živeli, mister...?"

"Džek", reče starac.

"Ok, mister Džek, da još dugo živite!"

"Vi, takođe, staro momče...?"

"Džo", rekoh.

"Da, Džo. i Vi terajte koliko god možete.
Ima ovaj život lepih ponuda, a Vi se mnogo ne
plašite da uživete u njima."

"Ne pada mi na pamet, strah nije baš
najbolji saradnik u životu, ali, tu je ponekad,
dok ga ja ne oteram ovom tečnošću. Vidite ovu
tečnost? Strah ne podnosi alkohol."

Ja dosipah još u svoju i Džekovu čašu.

"Da, da, znam. Koliko sam samo puta
dobio batine zbog te tečnosti. Alkohol me
oslobadjao straha, pa sam se obično tukao sa
nekim kome nikada nisam video ni oči, niti mu
ime znao."

"Ni ja nisam bio bolji, Džek, voleo sam
kafanski ambijent i veselo društvo."

"Gospodine Džo, mislim da sam Vas i rani-
je vidao da zavirujete u ovu kafanu, ili je to bio
neko drugi, ali čini mi se da sam, što Vas više
gledam, sve sigurniji da ste to bili vi."

"U pravu ste, Džek. U ovoj kafani sam
dobio svoj prvi posao, pre ravno 22 godine. Bio
sam žutokljunac, a bila mi je potrebna lova da

Džo Moler

Živi i radi u Njujorku.

Po profesiji moler, rođeni je pisac, a u duši nostalgičar.

odem u Kaliforniju kod nekog rođaka koji je
dobro stajao finansijski i stalno mi predlagao da
dođem kod njega i radim kao baštovan. Dobio
bih i stan i hranu, a lova nije bila ništa naročito,
ali bi mogla da se ostavi na stranu."

"I, šta ste učinili, Džo? Jeste li ikada stigli
do Kalifornije?"

"Zaposlio sam se u ovom baru, u ovoj
kafani, i radio prvo kao sudopera, pomoćnik
kuvara, pa konačno, posle godinu dana, kao bar-
men. Tu sam upoznao i nju, Džezabel."

Džek napravi jedva primetan, sarkastični
osmeh. Ja ga pogledah upitno.

"Samo nastavite, čoveče, slušam, ali znam
samo da se radilo o nekoj ženskoj. Ne dolazi
neko da zaviruje u odavno zatvoreni restoran
bez nekog razloga. Znao sam da je neka dama
bila u pitanju."

"Da, Džek, bila je dama. Prava dama u
ovom smrdljivom baru, tri stepenika ukopanom
u zemlju. Došla je iz nekog gradića iz
Pensilvanije, gde joj je muž umro i, osim dugo-
va, ništa joj nije ostavio. Bila je još mlada,
vredna, pametna, ali bez sreće da nađe neki
bolji posao. Sprijateljili smo se i jednog dana se
dogovorili da se preselim kod nje u Mot Strit,
gde je imala stančić sa dve sobe. Delili smo
kiriju i živeli tu čitavih godinu dana, radeći
zajedno u ovom baru. Gazda, neki Italijan, bacio
je oko na nju i, s' vremena na vreme, zvao bi
je u svoju kancelariju i udvarao joj se. Ona je
bila suviše poštena, jedna od retkih, i oterala ga
do vraga, a on, i mene i nju - na ulicu. Sedeli
smo tada, u tom malom stanu u Mot stritu, bez
posla i para. Sećam se da je ona popunjavala
formulare da dobije bonove za besplatnu hranu,
a ja odlazio u neka skladišta vojnih zaliha gde
su delili hranu u konzervama kojima je isticao
rok. Kiriju nismo platili tri meseca. Vlasnik
zgrade bio je neki Jevrejin, i jedne večeri nas je
posetio i vrlo ljubazno obavestio da će, ukoliko
ne platimo kiriju, dovesti šerifa, id a će nas taj
dasa izbaciti na ulicu na silu. Zakon nas je
štitio, jer je zima bila na pragu, i mi ostadosmo
tu do proleća. Džezabel se, tu negde u martu
razbolela i otišla u bolnicu. Doktor me je jed-
nom pozvao, dok sam bio u poseti, i pitao da li
imamo novca da platimo lečenje, jer zračenja i
hemoterapija su skupe stvarčice. Zaboleo me je

stomak. Izašao sam na ulicu i pored jednog kon-
tejnara povraćao nešto grozno i zeleno. Saznanje
da ima rak i da nemamo para, a imamo
neplaćen stan... Kupio sam kafu i cigarete i
sedeo u parku preko puta bolnice. Ona je bila
tamo, unutra, i čekala pomoć. Htela je da živi,
volela je život, ta moja Džezabel, volela je
provode, lepe haljine, pozorište, filmove i, na
žalost mene. Zašto nije našla nekog ko bi
mogao sve to da joj pruži, zašto me nije ostavi-
la i otišla sa vlasnikom onog bara koji je bio
ludo zaljubljen u nju i živela život o kojem je
sanjala. Zašto ja, do vraga, nisam ništa mogao
da učinim tada, kad sam joj bio toliko potreban?

Te večeri, popeo sam se na Bruklinski most
is a onog najvećeg stuba gledao dole u vodu.
Trebalo samo skočiti, mislio sam ja, i film ovog
života se završava. Svi problemi nestaju, odlaze
zauvek, biću oslobođen svih muka, van ove
kože i ovog života, koji mi ništa lepo nije
obećavao. Sa mosta se lepo videla velika
bolnička zgrada u 37. ulici, gde je ona ležala i
čekala nečiju pomoć. Ja sam, stojeći na mostu,
bio spreman da je ostavim, da odem iz ovog
grada, iz ovog života, a ona bi se sigurno pita-
la zašto me nema, gde sam, šta radim, zašto
sam se izgubio, zašto joj ne pomognem? Sa
mosta se video celi grad, Njujork je blještao, a
ja sam već nekoliko sati sedeo na tom stubu i
gledao... Sišao sam kada su policajci došli i str-
pali me u zatvor.

"Hteo sam da se ubijem", rekoh sudiji.

"I, zašto niste?", upita me on, verovatno
iskusan u razgovorima sa svakakvim budalama
i ludacima, kojih je ovaj grad prepun.

"Konačno sam shvatio da sam nekome
potreban".

"Kome ste vi potrebni?", upita me ponovo
sudija, piljući u mene, spustivši naočare niže, na
nos.

"Njoj, Džezabel, mojoj devojci."

"Gde je ona i šta radi?"

"U bolnici je, ima rak, a ja sam hteo da
pobegnem iz tog ružnog filma jer mi se nije
svidela uloga momka čija devojka umire."

Sudija me je gledao zamišljeno. Izgleda da
ovo nije očekivao, i možda se trudio da zamis-
li celu priču u kojoj sam bio, pokušavajući da
pobegnem skačući sa mosta.

"Pokušajte da pomognete toj devojci, to je
jedina dobra stvar koju možete da uradite."

Zatim lupi onim drvenim čekićem:

"Kejs dismiss!!!"

Izašao sam na ulicu. Opet sam bio u
pređašnjem scenariju. Osećao sam se slabo,
vrtelo mi se u glavi, imao sam mučninu u stom-
aku. Pokušao sam da povraćam pored jednog
drveta, ali nije išlo. Nisam jeo ništa dva dana.
Opet sam tu, u parku ispred bolnice, pušim i
gledam u prozore.

Kanije sam otišao kod onog doktora, a on
me je poslao u administrativni deo zgrade.

"Nemamo osiguranje, ali plaćaćemo na
rate", objašnjavao sam nekoj babi iz adminis-
tracije. 'Ja imam kuću u Teksasu', lagao sam,
'prodaću je, a imam i posao. Ukoliko je ne
lečite, tužiću bolnicu."

"Prebacite je u drugu bolnicu, postoji jedna
u Bronksu koja leči besplatno. Tretman je skoro
isti", predloži ona.

"Ne dolazi u obzir. Uzeću advokata".

Baba sa kojom sam raspravljao znala je da
ništa od onog što sam pričao nije bila istina i
da neću uzeti advokata, ali meni je bilo stalo da
Džezabel ostane u ovoj dobroj bolnici i bio sam
spreman sve da uradim.

"Ok, ne treba vam advokat. Ima načina da
se to sredi. Doviđenja."

Babac napisao nešto crvenom olovkom na
onoj fassvickli i izgubi se.

"Doviđenja", promumlah ja i izađoh.

Obišao sam Džezabel i saopštio joj lepu
vest da ostaje u bolnici i da će dobiti najbolju
moguću negu i lečenje.

Gledala me je sa zahvalnim osmehom na
licu i ja se sagoh da je poljubim. A ona me je
čvrsto držala u zagrljaju i čuh kako mi šapuće:
"Nahrani papagaje i mačku, i pazi se."

"Hoću, ne brini, pobeđićemo. Videćeš, sve
će biti OK."

"Hej, Džo, ja sam veći rak od tog raka,
poješću ga. Šta ti misliš, da se Džezabel lako
predaje. Ne znaš ti mene još, Džo ne znaš..."

"Znam te, uplašena srno moja, tešiš i
hrabriš i mene i sebe, a u stvari uplašena si do
srži, mislio sam i gledao je sa osmehom kojim
sam pokušao da joj kažem da joj verujem..."

Džek me je gledao i pijuckao onaj viski ili
votku, a ja se zagledah u ogledalo na zidu, iza
ogromnog drvenog šanaka. Gore, u uglu
ogledala, staljala je jedna mala sličica, jedva
primetna među onim visećim flašama. Pridoh i
skinuh je. Bila je to njena slika, požutela i
pokrivena slojem prašine. Tu sam je stavio
pošto sam je dugo čuvao u svom novčaniku.
Dala mi ju je kad se slikala za pasoš. Gledao
sam u sliku i dosipao još pića u praznu flašu.

Džek mi pruži i svoju,

"Došao si po tu sliku, Džo?"

"Ne, Džek, potpuno sam zaboravio da sam
je ovde stavio dok sam radio za barom ali eto,
ponovo će biti u mom novčaniku. Tu se, družu
moj krug zatvara."

"Koliko je vremena prošlo od kada je
umrla?"

"Danas je tačno godinu dana, da, godinu
dana od kad je nema, gospodine Džek."

Stari me Irac gledao sa dubokim sažaljenjem, a
meni bi lakše jer sam se s' nekim ispričao.

"Sutra dolazi taj prokleti bager...?"

"Da, sutra Džo, u ovo vreme ovde neće biti
više ničeg, osim gomile cigala i istrulelih greda.
Sve će otići do vraga... Osim te slike i uspo-
mena."

"Da, gospodine Džek, osim slike i uspome-
na."